GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50 OGLASI PO SNIZ. TARIFI. —Priopćeno po retku D. 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 47
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Štedionice Zagreb br. 38.114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
NOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA III | ŠIBENIK, 15 AUGUSTA 1935 | BROJ 257

Izjava bugarskog pretsjednika vlade

Sofija 15. Pretsjednik Tošev izjavio je da već dulje vremena radi sa ministrom pravde na donošenju novog ustava, koji ne će biti autoritativno nametnut, već će biti odobren od naroda. Ustav će biti odraz novog vremena a vodit će računa o tradicijama i potrebama naroda.

Austrijski potkancelar u Jugoslaviji

Maribor 15. Jučer je stigao u Sloveniju austrijski savezni potkancelar knez Starhemberg u namjeri da provede nekoliko dana na odmoru.

VOJNA SARADNJA PRAGA I MOSKVE

Prag 15. Ovamo je stiglo rusko vojno izaslanstvo na čelu sa generalom Sapovnikovom radi sudjelovanja u manevrima čehoslovačke vojske. Na stanici je sovjetsko vojno izaslanstvo pozdravio načelnik čehoslovačkog generalštaba Krejči i veći broj viših oficira.

Očekuje se takodjer rumunjsko i jugoslavensko vojno izaslanstvo.

Beneševa štampa poželila je dobrodošlicu sovjetskim oficirima, pretstavnicima sovjetske države, u kojoj se, kažu listovi, vidi saveznica koja stavlja svoju ogromnu vojnu snagu u službu nedjeljivog (!) općeg mira.

Vazdušna veza izmedju Praga i Moskve

Ovih dana su već odredjeni glavni djelovi projekta vazduhoplovne linije Prag—Moskva i sada se vode pregovori s Rumunijom oko mjesta preleta i pristajanja u toj državi, jer je ugovoreno da će ta linija voditi od Praga preko Užhoroda i odatle preko nekojeg rumunjskog grada: Kluža, Černovicb ili Jasija, dalje u SSSR preko Kijeva i Orela u Moskvu. Na toj pruzi će biti mali broj zaustavljanja, te će tako ta linija biti ekspresna i imaće velik ekonomski značaj. Čitava pruga je duga 2.300 km. i proračunata je na devet sati leta, što vremenski odgovara rastojanju Prag—Bukurešt, jako ta pruga preko Bratislave ima samo 1.400 km. Prema željezničkom saobraćaju će se putovanje skratiti na četvrtinu, što je od velikog značaja za prevoz pošte i robe.

Pruga će u Kijevu biti vezana sa sovjetskim linijama za Odesu, Tiflis i Baku, a u Moskvi s linijama za Staljingrad, Taškend i Kabul i s velikom vazdušnom transverzalom na Krajnji Istok, koji se završava u Vladivostoku.

TAJNI SPORAZUM IZMEDJU RIMA I LONDONA O ABESINIJI

Pariz 15. Javljaju iz Londona da postoji tajni sporazum, zaključen 1925 izmedju Italije i Velike Britanije o Abesiniji. Prema izlaganju mjerodavnih krugova prosta izmjena pisama obavljena je o tom pitanju u decembru 1925 izmedju vlada Velike Britanije i Italije. Dokumenti su objavljeni u engleskom časopisu „Parliamentary Papers" u broju 16 od 1925 pod naslovom „Niz ugovora". U ovim izmjenjenim pismima Italija traži da joj se prizna u Abesiniji utjecajno privredno područje šire od onoga koje joj je priznato ugovorom od 1906. Velika je Britanija dobila pak garanciju što se tiče njezinih interesa u oblasti jezera Tana i režima toka Plavog Nila, koji natapa egipatski Sudan.

U to vrijeme je francuska vlada tražila objašnjenja u Londonu i Rimu. Poslije odgovora, kojima se ograničava djelovanje sporazuma, francuska vlada izjavila je, da je zadovoljna. Abesinska vlada protivila se tome i učinila je protest čak i u Ženevi, ali o tom ni ona nije više htjela voditi računa.

Ponovni japanski protest u Washingtonu

Washington 15. — Japanska je ambasada predala američkoj vladi jedan dopis iz Seattle-a, iz kojega proizlazi da je tamo za vrijeme jedne kabaretske prestave bio japanski car, naime njegova slika, predmet šale.

S tim u vezi je japanski ambasador prekinuo svoj odmor i otputovao u Washington da tamo uloži protest svoje vlade. Ovo je kroz kratko vrijeme već drugi slučaj da se na teritoriju USA nanose uvrede japanskom caru.

Obnova čitave engleske mornarice

London 15. — Sinoćnji list „Daily Mail" javlja da je engleski admiralitet odlučio u toku slijedećih pet godina izgraditi deset novih bojnih brodova, osim toga će u istom razdoblju izgraditi oko 30 novih većih i manjih krstarica.

Predviđa se također povećavanje broja razarača i podmornica kao i reorganizacija čitave engleske ratne mornarice.

Računa se da će troškovi za sve to iznositi oko 160 milijuna funti, a namaknut će se pomoću jednog izvanrednog zajma.

Sastanak Lige Nar. 4 septembra

London 15. Prema izvjesnim informacijama iz engleskih političkih krugova Liga Naroda će se sastati prema svom nedavnom zaključku, bez obzira na ishod današnjih pariških razgovora izmedju Francuske, Italije i Engleske, u svakom slučaju 4 septembra radi raspravljanja o talijansko-abesinskom sukobu.

Dr. MIRKO PERKOVIĆ

Hrvati pred otvorenim nebom

(Pjesma Stanka Vraza)

Stanko Vraz, rodom Slovenac, a životom i književnim radom svojim pristaša hrvatskog „Ilirskog pokreta", nije pravio razlike između Slovenaca i Hrvata, nazvan tada od Slovenaca izdajicom i renegatom slovenskim, pripada među neimare Jugoslavije i — još više — među apostole sveslavenstva. Idealna pojava nesebičnosti, skromnosti, osjetljivosti, samozataje i požrtvovanja; odan izučavanju svih slavenskih i evropskih jezika i književnosti, a napose srpskohrvatske tradicionalne književnosti, postade uz Mažuranića i D. Demetra prvakom t. zv. preporodne književnosti. Taj naš ponajbolji i najkulturniji lirski pjesnik, iz 30—60 god. prošlog stoljeća, bijaše i prvi naš kritičar književni, i uvede u našu pomlađenu književnost ozbiljnost, dostojanstvo i književni ukus, u ono doba „narodnih davorija", u ono vrijeme, kada mi sljahu da svaki rodoljub mora da ispjeva nekoliko „patriotskih" pjesama. I. Mažuranić, Dimitrije Demeter i Stanko Vraz — tri su pjesnika — tri reprezentanta, tri preporoditelja hrvatske — ondašnje — književnosti; tri sjajne pojave jugoslavenskog praskozorja; tri Ilirca, koji su pod zastavom Ilirstva mislili na ujedinjenje svih Južnih Slovena; tri tvorca književnih remek-djela: Smrti Smail-age Čengića, Grobničkog polja i Tente, Đulabija uz romance, balete i sonetne vijence; k tome tri karaktera, uzora poštenja i nepokolebive ljubavi prema Hrvatima i svim Južnim Slavenima. Među tom trojicom bijaše samo, čisto samo književnik, Stanko. U svojoj lirici, nježnoj, isprepletenoj zanosnom ljubavi prema nesuđenoj miljenici i prema zasužnjenoj domovini, pojavi se u toj umiljatoj duši i po koji vapaj prikora i ukora prema onima koje najviše ljubljaše i radi čije budućnosti drhta še njegovo djevičansko srce. Takov je njegov i bolan i malko podrugljiv vapaj protiv jedne ozbiljne mane naše, od koje bolovasmo u njegovo vrijeme, a od koje ne ozdravismo — nažalost — ni danas. Protiv te mane, ili — bolesti, ispjeva Stanko značajnu pjesmu, kojoj ću iznijeti sadržaj, upravo u ovim značajnim danima, zbog nekih pojava, koje bi trebalo sa ozbiljnošću i ljubavlju malo razboritije i hladnije prosuđivati, pa svaku (pojavu) prema njenoj vrijednosti ili nesavremenosti, odnosno šteti, otvoreno, bratski i odvažno ocijeniti.

Što je sadržaj toj pjesmi „Hrvat pred otvorenim nebom"? U kratko, u prozi — ovaj: Bog otvorio nebeska vrata i pozvao narode da svaki pita što želi! Narodi se u brzo snađoše i svaki pita po miloj želji, a dragi Bog dariva. Jedino Hrvat, koji se tu nađe, moli Gospoda, da mu dopusti da se može sporazumjeti s braćom i da ga počeka malo, dok se održe sjednice i izabere odbor koji će u Boga pitati ono, što hoće Hrvati. Bog usliša, ali i odredi rok. Hrvati se sastreju, all — dakako — valja birati pretsjednika, održati zdravice, malo se popravdati; jedan hoće ovo, drugi ono, a treći.... i tako se raspravljalo i po malo pijuckalo, dok nedoše pretposljednji čas, i ljudi se sjetiše da valja najzad poslati poklisara na nebo. Dotle — Englezi, Nijemci, Francuzi itd. — isposlovaše od Boga što im trebaše, a kad hrvatska „delegacija" stiže pred nebo, nebeska se vrata — zatvoriše! Prođe rok! Hrvati izgubiše vrijeme u vijećanjima — i ostadoše praznih ruku!

Prepisaću samo završetak pjesme. (Cp. Stanko Vraz, Izabrane pjesme; uvod Dr. F. Markovića; Matica Hrvatska, 1880)

„Oj braćo Hrvati, ustanite iz groba!
Protarite oči! Evo vam opet doba!
Pogledajte, nebo se opet otvori,
Bog na vratih stoji u sunčanoj odori:
S prošnjama nahrupiše poslovi narodâ
Od svjuh svieta poljâ i gorâ i vodâ
Svi nose od njega već prekrasne dare
A vač domâ driemljuć tek si oči tare.
Dočim još ne znate što vam uprav treba,
Drugiem već na polju cvatu vlati hljeba;
A pravdanjem pustim dok tratite

vrieme
Žitnice si puni svako lno pleme.
Za vrat s mudrovanjem, pa na posao
ajte,
Koji vas davno čeka; jerbo, braćo
znajte,
Što bi kazali djedi i babe naše:
Tkogodj dugo sedla, Bogme kasno
jaše;
A tko: Bi li sedlao? pitajuć oklieva,
Taj ni do pol puta doći ne dospieva!"

* * *

Plemenita dušo, neokaljani značaju, skromni i slatki slavuju iz slovenačkih šuma, tvoji te Slovenci, u ono nesretno vrijeme, proglasiše izdajicom jer si stupio u zagrljaj Hrvatima i s njihovim si prvačima stupio u idealni „Ilirski pokret", pregnuće i zamah, zanos i polet, kakova ni prije ni poslije ne zapisa nsša povijest do Oslobodjenja i Ujedinjenja! Iz velike ljubavi i brige za budućnost Hrvatske, ti si u stihovima, odvažno i junački, iznio našu staru rak—ranu! Ti nam je otkrio još pred — skoro — stotinu godina, a ko se postara da tu ranu liječi ?!? Rana krvari, a liječnika nema!

„Boluje Hrvatska" kliknuo je Mihovio Pavlinović pred šezdeset godina, ali nije kod tih riječi sustao, već je sav svoj život utrošio da probudi zamrlu svijest hrvatsku u Dalmaciji i da ove krajeve pripravi za veliku budućnost jugoslovenskog Uskrsnuća. Neumrli Strosmajer učini čudesa za pripravu onog velikog Dana — dana, koji dođe, i u njemu se ne snađosmo, već — sto je još žalosnije, pa i sramotnije, po nas — taj dan „otvorenog neba počesmo da zaboravljamo!

Tragična je sudbina jednog dijela našeg naroda da izgubivši svoje vladare narodne krvi, stupi u savez sa tuđincima madžarskog i teutonskog elementa, pa mu se lukaviji tuđin nametnu za gospodara. Odonda — pa do našeg Oslobodjenja i Ujedinjenja raskopitila se kod nas: vijećanja, dogovaranja, saputanja, pozivanja na stara prava, na nekadašnje ugovore, a tuđin gospodar pobiraše od nas danak u krvi i zlatu, trujući nam krv i mozak, šireći mržnju i pireći raspre uz lozinku — razdvoji pa gospoduj! Naravna je posljedica da su kod Hrvata — kroz takova mračna robovanja — više upaljivale krilatice — besmislice i dobrih. ali neuravnotežnih „vođa" negoli ustrajne, promišljene borbe izabranih duhova. Silna bijaše mržnja protiv iskopajnika tuđina, pa ko je grlatije zagrmio protiv Madžara i Švabe i Talijana, tome je gomila povlađivala, a nije htjela da sluša one koji su tiše i pametnije zborili, a stostruko više tvorili. Više bijaše cijenjena na pr. Starčevićeva „Bog i Hrvati" negoli sav kulturni, nacionalni i epohalni rad Strosmajera. Starčević umovaše (dakako u svojoj sobi) da nas Napoleon treba, da će Rusija da nam se pokloni, da Kaiser Franz Josef ima doći u Zagrebu da se okruni, pa da će onda Hrvati s njime razgovarati! I to je kod većine, dakako mladeži i masa, upaljivalo, a Kuhen-Hedervari grmio, vedrio i oblačio u Hrvatskoj! Naravno da Beču i Pešti nije imponirao „gromopucateljni" vođa Ante, a pred Strosmajerovim „Veličanstve, moja je savjest čista" ustuknuo je i svemoćni Kaiser!

Pa danas u poslovima naše čisto plemensko-pokrajinske ideologije (dok već 17 godina postoji kraljevina Jugoslavija), ponavlja se stara bolest, ili da kraće rečem sa S. Vrazom, nalazimo se Hrvati pred „otvorenim nebom", a sve nekuda — ističemo *„pitanja"*, koja niti što kažu niti — što pitaju! Masama i nedoraslim duševno opet se hoće: ili tajanstvene šutnje i neprotumačive „apstinencije", ili povorki sa plemenskom trobojnicom! Korist, posljedica, zaključak svih tih „izljeva" — gdje je?

Ali tim pojavama ima jedan duboki, psihički uzrok! Samo taj uzrok (ili uzroci) u nečemu — što neće „vođe" da čisto dokažu, a tiče se čisto unutrašnjeg uređenja, o kojemu je g. J. K. u šibenskoj „Tribuni" od 10 VIII pod naslovom „Hrvatsko pitanje" onako otvoreno i razborito napisao, pa je suvišno da je ponavljam. Kada „vođe" neće ili ne smiju da govore, progovorimo mi obični smrtnici, kojima je: Jugoslavija, nedjeljivost naše države i naše jedne nacije (triju historičkih imena) pa monarhija i dinastija Karađorđevića — svetinja i zalog, od kojega *ne otstupamo ni živi ni mrtvi!* To je nacionalno *„Vjeruju"* — smijem reći — *milijona Srba, Hrvata i Slovenaca;* to je uvjerenje svih Jugoslavena kojima nije umro u duši, u srcu, u svijesti Viteški Kralj Ujedinitelj, već mu je Vožd neumrli, kojemu dušmani naše nacije ne dadoše da sprovede i naše unutrašnje uređenje. To čisto unutrašnje sređivanje nije ničije posebno *„pitanje"* već je *zahtjev* svih Jugoslavena, *kategorički imperativ*, svih poštenih i razboritih Hrvata, Srba i Slovenaca, dakle milijona državljana Jugoslavije!

Stojim pred „otvorenim nebom" samo ne zakasnimo zbog „pitanja", koja su postala već smiješna, dok su zagrnuta plaštom tajinstvenosti i negativnom apstinencijom!

Ličnost Haile Selassiea

Talijansko-abesinski spor zaokuplja danas interes cijele svjetske javnosti ne samo radi spora samoga, nego i radi njegovih eventualnih posljedica, ako se razvije do formalno oružanog sukoba. Znajući pak što Italiju zapravo navodi, da s Abesinijom obračuna unatoč svim diplomatskim nastojanjima, da se spor riješi bez sukoba, mi smo uvjerenja, da će ove jeseni istočna Afrika biti po svoj prilici pozorištem jednog krupnog i presudnog razračunavanja.

Tim povodom danas ćemo da iznesemo glavnije iz života abesinskog suverena Haile Selassiea, što će pridonjeti, da se o njegovoj ličnosti zadobije ispravniji pojam no što je onaj, koji se je mogao stvoriti po pisanju raznih novina u ovo poslijednje vrijeme.

Njegov je život sav ocrtan vrlo karakterističnim, donekle i jako burnim epizodama, u kojima se ogleda jedno naroč to sudbinsko predodređenje. Još za djetinjstvà njegova, kad još nitko nije ni slutio, da će on doći na kraljevski tron Salomos, desile su se njemu osebujne i čudne dogodovštine. Od dvanaestero djece njegovim je roditeljima ostao on jedini na životu, a kad su mu bile 22 godine on se je jedini spasio između 6 svojih drugova pri jednom brodolomu na jezeru Haramay-u.

Od svog je oca ne samo naučio mnogo, nego mu je on dao prilike, da se odgoji i obrazuje u čisto evropskom duhu. Time je bio upućen i zainteresovan, da proučava sve ono novo, što su stranci unosili u Abesiniju. I dnista, kad mu je bilo tek 17 godina on je bio već sposoban da mu se povjere važne zadaće pune odgovornosti. Car Menelik ga u toj dobi odredi upraviteljem bogate provincije Sidalo na jugu zemlje i on je taj zadatak uspješno vršio kroz punih 8 godina, kad je kao 25 godišnji mladić stao na čelo pobune protiv ondašnjeg zavojevača Lidi Jassu-a. Ovaj je bio već počinio toliko nasilja, da je državi već prijetila opasnost razdora i sloma. Mladi Haile Selassie pobijedi, otjera Jassu-a i postavi kćer Menelikovu Zauditu kao caricu Abesinije na prijesto. U znak harnosti ona ga proglasi prijestolonasljednikom. Dvorjanci carični počeše na to da se rote protiv njega, ističući da on snuje nešto odveć smiona. Njegov je položaj bio sada zbilja kritičan, ali mu je pritekao u pomoć sam ministar vojni Titaurari Hapta Georgis iz bojazni, da se nebi odatle rasplamtio jedan građanski rat.

Od onda Haile Selassie ostaje skoro sasvim postrance, premišljajući kako će jednom da provede svoje velike državne reforme. Živio je čisto špartanski, učeći i radeći, te čekajući svoj čas. Ipak nije mogao sasvim da miruje, pa je već kroz to vrijeme u spio da provede značajne školske reforme i da mnoge svoje zemljake, većinom na vlastite troškove, otposlje u Evropu, da se tamo izobraze. Znao je, da njegova zemlja treba naročito liječnika, inžinjera kemičara i geologa.

God. 1926 umro je njegov protektor i prijatelj Titaurari Hapta Georgis, a onda je Haile Selassie morao da obračuna direktno sa svojim neprijateljima. Nakon četiri godišnjih borba postade neosporni gospodar položaja. Dne 2 novembra 1930 bude okrunjen „kraljem kraljeva" Etiopije. Dotle se je kao princ regent zvao Ras Taffari Makonnen.

Koliko je to važan internacionalno-politički događaj bio svjedoče najbolje čestitanja i darovi, koje je tom prilikom dobio skoro iz svih strana svijeta i od najuglednijih vladara.

Nakon krunisanja Haile Selassie-u je bilo najviše do toga. da svoju dinastiju učvrstiti putem ženidaba i da centralnu vlast u zemlji konsolidira stvaranjem moderne, dobre oboružane i izučene vojske. Dao je Abesiniji ustav, uveo parlamentarni režim i uredio državne finančije.

U Addis Abebi podignuta je krasna zgrada parlamenta, oporezovanje je reorganizirano, carinski je sistem poboljšan. Uveo je novu nacionalnu valutu i osnovao državnu banku. Obrazovana je mala abesinska uzorna armija, koja je imala da posluži kao osnov i ugled za abesinsku vojsku. Pored toga izradio je više stotina kilometara državnih cesta i time svojoj zemlji otvorio pristup u medjunarodni trgovinski život. Glavni je grad Addis Abeba modernizran i izgradjen, pa je napokon dobio i radio stanicu i tim stupio u vezu sa svijetom.

Ako je dakle Abesinija danas tako lijepo uznapredovala na putu k civilizaciji, to je isključivo zasluga sadašnjeg njenog energičnog i inteligentnog vladara, koji je evo ovih dana izjavio, da će po potrebi za svoj narod i prijesto dati i svoju krv.

On je u svojim djelima najjasnije posvjedočio, kako bi bila obična, konvencionalna neistinà svaka tvrdnja s talijanske strane, da talijansko zaposjednuće Abesinije ima civilizatorski zadatak. Kakav je faktični zadatak i koji su razlozi tog naumljenog talijanskog zaposjednuća Abesinije istaknut ćemo u jednom posebnom članku.

D. S.

Zbog ratnih priprema raste potražnja za željezo

Američko ministarstvo trgovine izdalo je saopćenje, u kome se veli, da je izvoz željeza u prvoj polovici godine 1935 znatno porastao. U uvozu željeza iz USA na prvom mjestu je Japan sa 1,173.000 tona. Talijani su kupili u USA u prošlih šest mjeseci preko 96.000 tona željeza.

Prihodi Sueskog kanala

Za prvih sedam mjeseci ove godine porasli su prihodi društva Sueskog kanala na 505.8 milijuna franaka, prema 498.67 milijuna franaka u istom razdoblju prošle godine.

Rekonstrukcija glavnog beloruskog grada Minska

Lenjingradski institut za projektiranje gradova je završio rad na generalnom planu za rekonstrukciju glavnog grada Bijele Rusije. Generalni projekt na pet godina pruža sliku budućeg Minska. Drvene kuće će postepeno načiniti mjesto zgradama na 4 do 6 spratova. Projekt obuhvata snabdjevanje vodom, kanalizaciju, centralno grijanje, dobru tramvajsku vezu, bazene na rijeci Svisloč itd. Projekt će ovih dana pretresti gradsko vijeće i skupština arhitekata i inženjera. Autor projekta arhitekt Kilovatov će o svom planu predavati u većim fabrikama i preduzećima u Minsku.

Ispiranje zlata iz pijeska u Dravi daje dobre rezultate

Šandor Braun, posjednik iz Gjurgjevca dobio je od rudarskog satništa u Zagrebu koncesiju za inspiranje zlata u Dravi na potezu koji se proteže od Ljutomjera u Sloveniji preko Medjimurja, Gornje i donje Podravine do Barča. U poslijednjih 14 dana ispirano je iako primitivnim načinom jedan kilogram zlata, koji je predat podružnici Narodne banke u Zagrebu. Za ispiranje zlata na spomenutom potezu interesiraju se poslijednjih dana neki privrednici iz Čehoslovačke i Francuske. Opća je želja da ova koncesija ostane u domaćim rukama. U cilju nabave savremenih aparata za inspiranje zlata poveo je ovogtjedna Šandor Braun akciju da se osnuje dioničko društvo za ispiranje zlata.

GRADSKE VIJESTI

Požar na Gorici

U utorak na noć oko jednog sata iz bio je požar u kući Mate Grubišića u kojoj je stanovao Marko Bračić. Požar je prva primjetila jedna žena, koja je počela vikati. Odmah su nasilno otvorena vrata na kući pošto stanar Bračić sa obitelji nije bio u kući. Na mjesto požara prvo je stigao jedan od red mornara, koji je uložio mnogo napora da bi se nešto spasilo ali je sve bilo uzalud. Kada su otvorena vrata iz kuće je sunuo veliki plamen i dim jer je već cjela njena unutrašnjost gorjela. U to su stigli vatrogasci, koji su se požrtvovno bacali na lokalizovanje požara. Odmah uz ovu kuću koja je gorjela, nalai se kuća udove Mihaljević pok. Špire i potstanarke D. Štrkalj. Uslijed velikog vjetra postajala je opasnost da požar zahvati i okolne kuće pošto su iskre na sve strane padale te su vatrogasci svu pažnju posvetili lokalizovanju požara tim prije, što je kuću udove Mihajljević već bila zahvatila vatra. Poslije velikog truda najzad je uspjelo požar ograničiti i lokalizovati ga, dok je kuća Grubišića izgorjela do temelja. Uzrok požara još nije poznat.

Kuća M. Grubišića osigurana je kod „Groatie" na 30.000 din.- dok pokućstvo M. Bračića kao i kuća i pokućstvo udove Mihaljević nijesu bili osigurani.

Sprovod pk. Ljubice Krstanović

Juče prije podne otpraćena je do vječne kuće pok. Ljubica, supruga protojereja g. Konstantina Krstanovića. Sprovodu je prisustvovala velika masa svijeta, predstavnici svih društava i korporacija gdje je pokojnica bila vrlo obljubljena! Mada je porodica molila da se umjesto vijenaca daju prilozi humanim društvama, ipak je bilo nekoliko vjenaca. Mnogobrojni prijatelji i prijateljice otpratili su pk. Ljubicu do groblja u iskrenoj žalosti zbog njene prerane smrti.

Na groblju se od pokojnice oprostila u ime N. Ž. Zadruge g-đa Prostran i u ime „Kneginje Ljubice" g-đica Skočić.

Lahka joj zemlja, a porodici naše iskreno saučešće.

Noc na Jadriji

Kako smo već javili jahting-klub „Val" priređuje u subotu na veče „Noć na Jadriji". Organizatori već čine velike pripreme, kako bi ova priredba ispala što bolja. Kupalište „Jadrija" biće za ovu prigodu lijepo osvjetljeno. Na terasama će se plesati dok će se u bufettu moći dobiti sva pića i jela. Iz grada će poći dva parobroda: prvi u 8.30 s. a drugi u 9.30 sati. Povratak sa „Jadrije" biće isto tako u dva puta: prvi oko ponoći i drugi u 1 sat. Cijena za odlazak i povratak svega 5 d.n. po osobi.

Rezerviranje stolova vrši se kod „Putnika". U bufettu se mogu dobiti sva jela i pića po veoma umjerenim cijenama.

Skupština „Napretka"

U nedjelju 18 t. mj. u 10 sati prije podne održaće se u prostorijama bratske kuće Van grada konstituirajuća skupština „Napredka".

DANAS NA PRAZNIK VELIKE GOSPE održaće se u Vrpolju veliki sajam, na koji će po običaju ići mnogo svijeta, osobito ako bude lijepo.

Protestni zbor vinogradara

U utorak na veče u 8 sati iza Učiteljske škole vinogradari šibenika i okolice priredili su protestni zbor kome je prisustvovalo oko 1000 osoba. Protestiralo se uglavnom protiv uvoza grožđa iz inostranstva. Na zboru je govorio g. Dane Skarica i g. Ante Tambača o potrebi da se zakonskim putem zabrani uvoz ovih produkata.

Nakon ovih govora zboru je predložena jedna rezolucija koju su svi prisutni jednoglasno prihvatili. Rezolucija je upućena Ministru pr dsjednidniku i Ministru trgovine i industrije i u njoj se zavtjeva zabrana uvoza grožđa iz inostranstva sa motivacijom da ga mi u našoj državi dovoljno imamo. U isto vrijeme protestuje se protiv sniženja općinske trošarine na uvoz grožđa, jer se time štete interesi naših vinogradara.

Zbor je trajao do 9 sati te su se nakon toga prisutni razišli živo komentarišući o stanju vinogradara.

Potreba proširenja i uređenja luke

Pr ma prometu koji se obavlja u našoj luci obala je dosta mala naročito zbog neupotrebljavanja novog gata Vrulje na koji je potrošeno dosta para i koji sada stoji samo kao za ukras. Ovo pomanjkanja obale najbolje se moglo vidjeti prije neki dan, kada se luksusni parobrod „Karađorđe" koji vrši turističku pruguu morao udaljiti od obale da bi pustio brod društa „Adriatike" da pristane i iskrca putnike. Tek kada je ovaj otišao, mogao je „Karađorđe" ponova da pristane. Koliko je ovo nezgodno mislimo da ne treba naglašavati. Moralo bi da se povede računa i da se novi gat osposobi za pristajanje naročito teretnih parobroda, kako bi bar putnički mogli uredno pristajati

Društveno putovanje u Njemačku

Društvo „Putnik" i Njemački saobraćajni biro u Beogradu priređuju društveno putovanje u Njemačku sa posjetom Munchena, Nürnberga i Bavarskih Alpa i to od od 5-15 septembra 1935 godine.

Prijave za ovo putovanje primaju se najdalje do 25 augusta zaključno kod biletarnice „Putnika".

Cijena za putovanje u II klasi Din. 2885 po osobi, u III Din. 2450. U ovu cijenu pored vozne karte podrazumijeva se na putu, stan i hrana u prvorazrednim hotelima.

Bliže informacije dobivaju se kod „Putnika".

Gosp. Dr. Grga Anđelinović opet u Šibeniku

Juče po podne došao je opet u Šibenik bivši ministar g. Grga Anđelinović.

G. Anđelinović je došao is sjeverne Dalmacije, poslije održanih konferencija u Biogradu n m, Preku i Benkovcu. Pred veče je g. Dr. Anđelinović otputovao za Split. Pri polasku izjavio je našem saradniku da će kroz desetak dana održati u Šibeniku jednu nzu konferenciju.

„FRATELANZA" TALIJANSKA motorna jahta iz Trsta došla je u utorak u Šibenik iz Splita. Na njoj se nalazi 15 osoba. Jahta je uveče prosljedila put za Zadar.

„ERNESTE" MOTOR iz Trsta sa 13 putnika doplovila je u utorak po podne u Šibenik iz Trogira. Juče je otplovila za Zadar.

Oglas licitacije

Kod Banovinske bolnice u Šibeniku održat će se dana 12 septembra 1935 godine u 11 sati prije podne prva ofertalna licitacija za nabavku mesa, kruha, mlijeka i ostalih živežnih namirnica, a za vrijeme od 1 oktobra 1935 do 31 marta 1936 godine. Istoga dana održače se licitacija za nabavku peradi a kokošjih jaja, povrća i voća, a za vrijeme od 1 oktobra do 31 decembra 1935. Zanimanici se mogu za potanje obavijesti obratiti ekonomatu bolnice za vrijeme uredovnih časova".

V. d. upravnika bolnice:
Dr. J. Pasini.

ŠPORT

Nesretni slučaj na treningu u Berlinu

Kako nam javljaju iz Berlina prigodom treninga za predstojeće utakmice za šampionat Evrope desila se jedna nezgoda u kojoj je teško povređen jedan veslač. Događaj se desio na slijedeći način: pri treningu, francuski skifista naletio je u punoj vožnji na talijanski double—scoul te se vrh od skifa zabio u nogu jednog talijanskog veslača, tako da je ovaj vrlo teško povrijeđen. Nesreća je bila u toliko veća što je povrijeđenom veslaču ukazana pomoć tek nakon nekoliko sati što pokazuje da je organizacija dosta slaba.

Postupak jednog liječnika

Koliko mi je poznato svaki ljekar mora ukazati pomoć bolesniku bez obzira kada je pozvan. Međutim prije neki dan je jedan ljekar pozvan kod jednog bolesnika, kome je bila dosta teško, ali je odgovoreno da g. doktur ruča, a kada je docnije zvan odgovoreno je da je g. doktur na terasi!!!

Treba napomenuti da su stan ljekara i stan bolesnika jedan pored drugog, Kada je sutra dan bolesniku bilo još teže opet je pozvan isti ljećnik, ali je on odgovorio da bolesnik dođe kod njega, jer *„kada mogu težaci iz okolice da dođu, može i on"!* Tako je bolesnik, i ako skoro u nesvjesti, morao biti pregledan od drugog ljekara koji je hitno izvršio neku operaciju jer je već bilo krajnje vrijeme.

Tako je ovaj „savjestan" ljekar skoro pustio da umre jedan bolesnik a sve zbog komoditeta (ili šovinizma).

Na kraju ću još dodati da mu je pri pozivanju naglašeno da će honorar koji zahtjeva, biti odmah isplaćen. I pered svega toga on nije došao!!!

M. —

Popust za izletnike u Sinj

Kako smo već javili dne 18 o. mj. biće u Sinju priređen Aeromiting a također će se igrati tradicionalna vitaška igra Alka. Tog dana polaze iz Splita, pored redovitih vlakova, i dva specijalna izletnička. Jedan u 7, a drugi u 8 sati za Sinj. Za vožnju je odobren popust od 50 posto. Dali će iz Šibenika Jadranska plovidba staviti izletni parobrod do Splita, još nam nije poznato.

Rastrgana i bolna srca javljamo rodbini, prijateljima i znancima, da je jutros nenadno preminuo u Gospodinu, naš mili i nezaboravni suprug i brat, gosp.

Ante Eškinja pok. Ante

posjednik

Smrtni ostanci milog pokojnika biti će sprovedeni u srijedu dne 14 augusta u 9 sati prije podne.

U Filipjakovu, dne 13 augusta 1935.

OŽALOŠĆENI:
VINKA rod. GOJANOVIĆ *supruga*
ŠIME, Prof. Dr. IVAN kanonik i prof. TOME-JAKOV *braća*
DUMINA učiteljica i MANDALINA *sestre*
Za se i ostalu rodbinu

ŠIBENIK

Politički sastanak

U ponedjeljak dne 12 tek. mj. poslije podne održao je ovdje u sokolskoj dvorani sastanak sa svojim političkim istomišljenicima iz mjesta i šire okolice senator g. Dr. Grga Andelinović.

Brojnim sudionicima g. senator je održao prigodni govor u vezi s najnovijim političkim prilikama kod nas.

U svom govoru insistirao je govornik da prisutni ostanu ustrajni na svom nacionalnom radu, te kao i dosad više obećaju da će se svakom plemenskom nadiranju opirati sa svim svojim moćima, dok će pred očima imati samo narodno jedinstvo u duhu jugoslovenske misli.

Na kraju govora g. Anđelinovića svi su prisutni gromoglasno kliknuli svome Kralju, Otadžbini i narodnom jedinstvu.

— —

Kupalište vrlo dobro posjećeno

I ako se primjećuje da je broj stranaca nešto opao ipak je kupalište vazda dobro posjećeno.

Murter

U Vašem cijenjenom listu ovih dana iznešena je jedna vrlo lijepa i zgodna prisbodoba, koja najbolje ilustrira naše jadne i žalosne poštanske prilike. Prispodoba Murtera sa Berlinom u pogledu primanja pošte, najbolji je dokaz, kako su mizerne naše prilike. Izgleda malo čudno i nevjerovatno, da na udaljenosti od samih 35 km. koliko je udaljen Murter od Šibenika, pismo putuje 3-4 dana dok stigne u ruke adresânta. Da je to suština istina evo nepobitna dokaza: „Pismo predano pošti Murter u petak poslije 15 časova proslijeđuje se pošti Betina u subotu u 15 časova. Na pošti u Betini pismo ostaje do ponedjeljka ujutro. U ponedjeljak ujutro proslijeđuje se za Šibenik i stiže istog dana u 8 sati jutrom. Kada će biti uručen stranci, zavisi o raspačavanju pošte u Šibeniku. Svakako je nepobitna činjenica, da je pismo predano pošti Murter u petak prispijeva u Šibenik tek u ponedjeljak". Pa zar ovo nije rekord brzine? Koje mjesto na kugli zemaljskoj sa 2500 stanovnika ima ovako uređen poštanski saobraćaj? Mjesni starešina obraćao se više puta Direkciji pošta u Split dokazujući i uvjeravajuć, koliko je ovo štetno za jedno selo, koje je u zadrugarskom pogledu prvo u našem srezu. Sve molbe, sva dokazivanja i uvjeravanja bila su šaptanje gluhome. A zašto? U pitanju je jedan sasma neznatni godišnji izdatak mjesnom listonoši. Taj izdatak uzrok je, da mi živimo ne doba aeroplana, već u doba pjesačenja.

Da li će se ovo jednom urediti— sumnjamo, jer je po srijedi jedan mali izdatak, bez obzira što selo broji 2500 stanovnika, što ima uljarsku, ribarsku, gospodarsku i pčelarsku zadrugu. Što je u mjestu peterorazredna škola, župnik, sokolsko društvo, Jugoslavenska čitaonica, kopnena vojska, mornarica it.d. Sve je ovo ništa prema jednom izdatku od par dinara mjesečno listonoši, koji bi svaki dan polazio na parobrod i izravno predavao i primao poštu. Sa ovim malim izdatkom naše bi se selo nalazilo u kulturnom naprednom centru, dok ovako, u pogledu pošte nalazimo se u Africi. V. —

MADŽARSKA I DUNAVSKI PAKT

Madžari revidiraju svoju italofilsku politiku — Težnja za zbližen je s Francuskom i sa susjedima

Madžarska javnost je iznenadjena provizornim rješenjem talijansko-abesinskog konflikta u Ženevi. Veliki dio javnosti je otvoreno očekivao, da će se u Ženevi raspasti mirovni front i rasuti medjunarodni poredak, čime bi se madžarski nacionalisti približili svom snu, očekivanom evropskom haosu. Sada madžarski listovi suzbijaju oduševljenje za rat i osuđuju ratne špekulacije. Trezvenije elemente u Madžar koj, okolnosti primoravaju da razmišljaju o unutrašnjoj situaciji Italije, o posljedicama koje će tamo imati diplomatski neuspjeh talijanskog pokušaja s novom ekspanzijom. Ranijih godina su se Madžari radovali kad su iz Rimā čuli glasove o odluka a, koje se mogu očekivati 1934—1936 godine i nadali su se, da se Italija sprema za akciju u srednjoj Evropi. Sada Madžarska uviđa kako je zavisna od kolonijalne politike Italije. Zbog toga je madžarska javnost pristupila reviziji italofilske zvanične politike, protiv koje je uvjek bilo i danas postoji velik broj primjedaba zbog nezadovoljstva Madžara s trgovačkim odnosima s Italijom. Kad se na jesen sastane madžarski parlamenat, možemo tamo očekivati veliku debatu oko madžarskog razočaranja u Italiju. Svi protivnici režima se već u tom pravcu spremaju. Bivši ministar predsjednik B thlen je saradniku lista „A Regget" izjavio, da je talijansko-abesinski konflikt ni kom slučaju neće izazvati evropski rat. Rješenje pitanja srednje Evrope i dunavskog paktā zavisi od postupkā Sovjetske Rusije i Njemačke, a ne samo od politike Italije i Francuske. Bethlen je dodirnuo i reviziju i dalje je izjavio, da je pitanje restauracije teoretska stvar. Kad bi se Habzburgovci vratili samo u Austriju, ne bi se tamo dugo održali. Na kraju je Bethlen izjavio, da vjerovatno se neće moći postići harmonija u saradnji Francuske, Italije, Njemačke i Sovjetske Rusije u pitanjima srednje Evrope i Madžari se zbog toga nadaju, da za sada neće doći do definitivnog rešenja pitanja.

Iznenadjenje u Madžarskoj je tako veliko, da za čitavih deset dana evropske diskusije oko idućih pregovora o dunavskom paktu madžarska štampa ćuti kao zalivena. Rimska potvrda vijesti, da će uskoro biti objavljen tekst francusko talijānskog sporazuma o dunavskom paktu izazvala je u Budimpešti savjetovanje vlade i političara. U posljednje vrijeme to u Budimpešti niko nije očekivao i srednjoevropsko pitanje su u Madžarskoj svi već smatrali za sahranjeno. Iz ženevskih vijesti vidimo, da to nije tako. Sada pak i Madžarska dozvoljava, da će se srednjoevropska konferencija sastati i zbog toga madžarska diplomacija u Rimu, Ženevi, Parizu i Londonu pažljivo ispituje situaciju, da Madžarska ne bude iznenadjena istaknutim programom te konferencije i da na konferenciji bar u nečem ima dodirne tačke s državama Male antante. Madžarska javnost se za sada tješi nadom, da ugovorne države, koje potpišu dunavski pakt, neće se obvezati na uzajamno pružanje pomoći protiv onoga ko povrijedi pakt. Ali Madžarska ćutke se slaže s priznanjem principa o nenapadanju, s osudom napadača i s garantiranjem austrijske samostalnosti.

Madžari predviđaju da će se nastaviti zbližen je talijansko-jugoslovensko, koje je proletos započelo povoljnom izjavom talijanskog poslanika u Beogradu po toj stvari. Iz raznih simptoma možemo zaključiti, da su madžarska vlada i štampa učinile u tom pogledu i gest prema Jugoslaviji čiji novi režim je i tako stekao simpatije u širokim krugovima madžarske javnosti. I tim putem će se Madžarska približiti Maloj antanti. Što se tiče Čehoslovačke tu će Madžarska tražiti puta i načina da se produbе ekonomski odnosi. Posljednji ekonomski sporazum između obeju zemalja ima u Madžarskoj vrlo blagodaran učinak. Sada će madžarska vlada pokušati da ublaži bijedu u kraju na istoku od Tise daljim ekonomskim zbližen jem s Čehoslovačkom.

Postoje dakle već dosta jaki simptomi, koji svjedoče o tom, da se Madžarska više ne zatvara apsolutno pred učestvovanjem u dunavskom paktu i da se u mnogim stvarima približila Maloj antanti. U znatnoj mjeri je to i usljed opasnosti od povratka Habzburgovaca, što današnji madžarski režim ne želi. U tom zbližen ju između Madžarske i Male antante iduća jesen može donijeti prve korake, pa štaviše i povoljan preokret.

COPPERPRINT podmorna boja garantirana za godinu dana zprobana od iskusnih pomoraca Svih vrsti suhih i uljenih boja, lakova, firnisa, katrama, blaka, karbolineja, kistova, stuka, pakla i sve u tu struku spadajuće predmete, najbolje kvalitete uz umjerene cjene i solidnu poslugu.
Preporuča se
Viktor Sošić - Sibenik
Specijalna trgovina boj ailaka
Trg Stjepana Radića, kod crkve Sv. Ivana

Smrtnik tekućina za uništavanje insekata kao za muhe, komarce, stjenice i drugu gamad. Nadmašuje svedruge preparate kao ukvaliteti tako i ujeftinoći Probajte i uvjerite se.

VLAHOV
OKREPLJUJUĆI ŽELUDAČNI ELIXIR
ZDRAVSTENI GORKI LIKER SVJETSKOG GLASA

Proizvadja jedino
I. Vlahov
ŠIBENIK

Kotla *rakijska* sistema „Deroy". — Prodaju se tri komada.

Unajmljuje se soba, kuhinja i teraca s prvim septembra.

Traži se 2 prazne sobe s pećima u gradu u poslovne svrhe, od 1. IX. Adrese ostaviti u upravi lista.

Soba sa pokućstvom, u varošu unajmljuje se odma.

Prodaje se razno pokućtvo uz povoljne cijene.
Obratiti se na Uredništvo.

Dr. med. MARKO GRDOVIĆ specijalista za bolesti usta i zube, radi odlaska u inozemstvo biti će otsutan od 15 VIII do 6 IX.

Zanimljivost

Lijet preko Sjevernog pola

iz Evrope u Ameriku poduzeo je prošle subote ruski avijatičar Levanjevski. Rano ujutro u 6 sati krenuo je iz Moskve avijonom, koji je sav od kovine, sa još 3 druga. Duljina puta preko Sjevernog pola od Moske do San Franciska u Sjevernoj Americi, dokle je bio cilj lijeta, iznosi 6 hiljada i 550 milja. Taj put namjeravao je Levanjevski preletjeti za 3 dana, a svrha pokusa bila je da se ustanovi, je li je već sada moguće organizirati stalne putničke lijetove izmedju Evrope i Amerike preko sjevernog pola. Medjutim, još istog dana u večer dobili su u Moskvi radiogram sa Levanjevskijevog avijona, kojim su putnici javljali, da je iz nepoznatog razloga počeo u avijonu curiti rezervoār maziva za motor. Uslijed toga trošilo se više ulja, nego šta bi trebalo, pa je postalo očito, da avijon ne bi mogao sa preostalim uljem stići do San Franciska. Zato je Levanjevski zatražio dozvolu, da se avijon, koji se već nalazio nad Berensovim morem, može vratiti na aerodrom u blizini Lenjingrada. Dakako, glavna uprava sjevernog morskog puta dala je putem radia dozvolu i Levanjevski se vratio. Ovaj dogadjaj, ma da pokus sa lijetom preko Sjevernog pola ovaj put nije uspio, pokazuje koliko je čovječji duh već svladao prirodu i pitanje je samo kratkog vremena, da saobraćaj preko Sjevernog pola, o čemu još prepar godina niko pametan nije smio ni sanjati, postane zaista običnom dnevnom stvari.

Da li je djevojka ili mladić?

U američkoj varoši Dejtonu živi djevojka po imenu Kler Šrekengos. Ona se rodila kao žensko djete, ali u svojoj jedanaestoj godini prošla je kroz čudnu metamorfozu. Na njoj se počeli javljati simptomi muškosti: na usnama su joj izbile malje brkova. Ona sama tvrdi da se osjeća kao muškarac, pa je molila da joj se dozvoli nošenje muškog odjela. Ljekari sada pregledavaju ovu fenomenalnu djevojčicu da utvrde njen pol.

Milijoner bježi u zatvor

U zatvoru Ohama živi trgovac Daniel Joung iz New Yorka. On je zatražio da bude zatvoren, jer nikako neće da preuzme nasljedstvo od milijona dolara. On je jako religiozan čovjek i izjavljuje da preobilje u zemaljskim dobrima nikako ne može da dovede u sklad sa svojim vjerskim uvjerenjem. On se osim toga boji genata, molitelja i rodbine i želi da živi kao i do sada mirno i povučeno. To mu je moguće jedino u zatvoru jer mu rodbina ne da nikako mira pa mu uskraćuje i noćni mir, sam da bi ga prisilila da preuzme nasljedstvo. Da se spasi od njih ušao je u zatvor i podvrgao se kaznioničkoj disciplini.

Štampa i vlasništvo: Odilk, Orat. Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN — Sibenik. Odgov. urednik, Maxilkar Vitaliani